

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 168g/2018

privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi
din articolul 47 alin. (1) din Codul de procedură penală

CHIȘINĂU

22 noiembrie 2018

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dlui Mihai POALELUNGI, *președinte*,
dlui Aurel BĂIEȘU,
dlui Igor DOLEA,
dlui Victor POPA,
dlui Veaceslav ZAPOROJAN, *judecători*,
cu participarea dnei Aliona Balaban, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă pe 19 noiembrie 2018,
Înregistrată la aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând pe 22 noiembrie 2018 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a textului „cu cel puțin 5 zile înainte de începerea cercetării judecătorești” din articolul 47 alin. (1) din Codul de procedură penală, ridicată de către dl avocat Dumitru Pavel, în dosarul nr. 1cs-121/2018, pendinte la Curtea Supremă de Justiție.

2. Excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională pe 19 noiembrie 2018 de către dl judecător Iurie Diaconu de la Curtea Supremă de Justiție, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Pe 9 noiembrie 2018, dl avocat Dumitru Pavel i-a adresat Curții Supreme de Justiție o cerere referitoare la strămutarea cauzei penale privind învinuirea dlor Răzvan Paveliu și Viorel Țopa de comiterea infracțiunilor prevăzute de articolele 42, 243 alin. (3) lit. b), 361 alin. (2) lit. d) din Codul penal, de la Curtea de Apel Chișinău la o altă instanță egală în grad.

4. Pe 13 noiembrie 2018, dl avocat Dumitru Pavel a ridicat excepția de neconstituționalitate a unui text din articolul 47 alin. (1) din Codul de procedură penală. Acest text se referă la cererea de strămutare a cauzei.

5. Prin încheierea instanței de judecată din 15 noiembrie 2018 s-a dispus trimiterea unei sesizări la Curtea Constituțională, în vederea soluționării excepției de neconstituționalitate.

B. Legislația pertinentă

6. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 20
Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

7. Prevederile relevante ale Codului de procedură penală, adoptat prin Legea nr. 122 din 14 martie 2003, sunt următoarele:

Articolul 47
Cererea de strămutare și efectele ei

„(1) Cererea de strămutare, care trebuie să fie motivată, se adresează Curții Supreme de Justiție cu cel puțin 5 zile înainte de începerea cercetării judecătorești. Documentele pe care se bazează cererea se anexează la aceasta dacă sunt deținute de partea care cere strămutarea.

(2) În cerere se face mențiune dacă în cauză sunt persoane arestate.

(3) Suspendarea judecării cauzei poate fi dispusă de Curtea Supremă de Justiție după ce aceasta a fost sesizată.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

8. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul acesteia susține că dispozițiile articolului 47 alin. (1) din Codul de procedură penală, care stabilesc termenul de 5 zile pentru a depune cererea de strămutare a cauzei înainte de începerea cercetării judecătorești, sunt contrare articolului 20 din Constituție, care garantează accesul la justiție.

9. În viziunea autorului excepției, termenul de 5 zile prevăzut pentru a depune cererea de strămutare a cauzei nu este rezonabil și limitează dreptul părților de a solicita strămutarea cauzei la o altă instanță egală în grad.

B. Aprecierea Curții

10. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

11. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a Codului de procedură penală, ține de competența Curții Constituționale.

12. Curtea observă că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de către dl avocat Dumitru Pavel, în dosarul nr. 1cs-121/2018, pendinte la Curtea Supremă de Justiție. Excepția este formulată de către un subiect abilitat cu acest drept, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

13. Curtea reține că obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie textul „cu cel puțin 5 zile înainte de începerea cercetării judecătorești” din articolul 47 alin. (1) din Codul de procedură penală.

14. Curtea menționează că articolul 47 alin. (1) din Codul de procedură penală stabilește că:

„(1) Cererea de strămutare, care trebuie să fie motivată, se adresează Curții Supreme de Justiție cu cel puțin 5 zile înainte de începerea cercetării judecătorești.”

15. Potrivit autorului excepției, prevederile contestate sunt contrare articolului 20 din Constituție, ale cărui dispoziții garantează accesul liber la justiție, deoarece termenul de 5 zile limitează dreptul părților de a solicita strămutarea cauzei.

16. Cu privire la pretinsa încălcare a articolului 20 din Constituție, Curtea reține că strămutarea cauzei nu constituie o procedură de soluționare în fond a procesului, fiind o procedură specială, de stabilire a competenței teritoriale a instanței de judecată și care se realizează într-un anumit termen și este concepută tocmai să asigure accesul la justiție și garanțiile unui proces echitabil.

17. Curtea subliniază că exercitarea accesului liber la justiție și a dreptului la un proces echitabil nu poate avea loc decât într-un anumit cadru juridic, stabilit de legislator, cu respectarea anumitor exigențe, de natură a preveni eventualele abuzuri și tergiversarea soluționării cauzelor deduse judecății.

18. În jurisprudența sa, Curtea Europeană a statuat că accesul liber la justiție implică prin natura sa o reglementare din partea statului și poate fi supus unor limitări, atât timp cât nu este atinsă substanța dreptului. (*Lungoci v. România*, 26 aprilie 2006, § 36).

19. Curtea relevă că, în desfășurarea procesului penal, strămutarea cauzei constituie un mecanism care poate fi invocat în mod excepțional, pentru situații și circumstanțe neprevăzute la momentul demarării procesului penal, fiind un remediu procesual eficient atunci când regulile generale de competență ridică îndoieli privind imparțialitatea.

20. Astfel, având în vedere că strămutarea cauzei reprezintă un incident procedural referitor la instanța sesizată cu judecarea pricinii, care are drept scop înlăturarea suspiciunilor ce ar putea să apară cu privire la independența sau imparțialitatea acesteia, Curtea reține că prin instituirea termenului pentru depunerea cererii de strămutare a cauzei se asigură condițiile unui proces echitabil, deoarece părțile într-un termen rezonabil au posibilitatea să-i comunice Curții Supreme de Justiție informații și dovezi cu privire la împrejurările procesului și să-și prezinte poziția față de admisibilitatea și caracterul fondat al cererii de strămutare a cauzei.

21. Prin urmare, Curtea menționează că instituirea termenului respectiv nu afectează echitatea procesului, pentru că acest fapt constituie o expresie a obligativității exercitării drepturilor și libertăților cu bună-credință, în limitele instituite de lege și asigură exigențele unui proces echitabil, care implică efectuarea actelor de procedură într-un mod care să facă posibilă desfășurarea normală a procesului, fără întreruperi și

amânări în vederea asigurării judecării procesului într-un termen rezonabil.

22. Totodată, Curtea subliniază că, pentru a exercita controlul de constituționalitate în asemenea situații, ea intervine doar atunci când există o problemă care afectează caracterul echitabil general al procesului.

23. Curtea menționează că strămutarea cauzei, potrivit articolului 50 din Codul de procedură penală, poate fi cerută din nou, în cazul în care la baza cererii stau circumstanțe care nu au fost cunoscute în cadrul soluționării cererii anterioare sau dacă după examinarea cererii au apărut circumstanțe noi. Această prevedere conține garanții procedurale din perspectiva Constituției.

24. De asemenea, Curtea reține că accesul la justiție poate fi realizat și prin mijloacele procedurale concrete, cum sunt căile de atac, prevăzute de legislație.

25. Astfel, prin prisma celor enunțate, Curtea reține că dispozițiile contestate nu aduc atingere accesului liber la justiție și nici dreptului la un proces echitabil, consacrate de articolul 20 din Constituție și articolul 6 din Convenția Europeană, deoarece nu înlătură posibilitatea de a beneficia de drepturile și garanțiile procesuale instituite prin lege, în cadrul unui proces judecat de către o instanță independentă, imparțială și stabilă prin lege, într-un termen rezonabil.

26. Având în vedere cele menționate, Curtea nu poate identifica niciun motiv care să permită constatarea că norma procesual-penală criticată contravine dispozițiilor constituționale privind liberul acces la justiție. Prin urmare, excepția de neconstituționalitate urmează a fi respinsă ca neîntemeiată.

Din aceste motive, în baza articolului 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și a articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul 47 alin. (1) din Codul de procedură penală, ridicată de către dl avocat Dumitru Pavel, în dosarul nr. 1cs-121/2018, pendinte la Curtea Supremă de Justiție.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Mihai POALELUNGI

Chișinău, 22 noiembrie 2018

DCC nr. 140

Dosarul nr. 168g/2018